

Permakultura

Besedo permakultura sta v sedemdesetih letih skovala Bill Mollison in David Holmgren in je skrajšano ime za PERMANentno agriKULTURO ("trajno kmetijstvo"). Naj vas izraz ne zavede. V začetku je morda res pomenil takšen način pridelovanja hrane, ki bi upošteval ekologijo, naravno združbo številnih rastlinskih in živalskih vrst, sposobnost samoobnavljanja ekosistemov in trajno rodovitnost, kasneje pa se je termin vse bolj razvijal, dokler ni postal sinonim za pravi življenjski stil, za "praktično filozofijo" oziroma za življenjsko držo do vsega živega in neživega na našem planetu.

Ko je Bill Mollison v začetku sedemdesetih let zgrožen ugotovil, da narava, v katero je bil noro zaljubljen, kaže znake umiranja, da konvencionalno kmetijstvo zemljo nezaslišano izčrpa in uničuje, da ima energetska požrešnost "civiliziranega sveta" za posledico ekološke katastrofe in da so naravni ekosistemi zaradi onesnaževanja vse bolj ogroženi, se je trdno odločil, da bo nespametnemu, samouničevalskemu hlastanju po čimvečjem pridelku za vsako ceno postavil nasproti svojo, okolju prijaznejšo vizijo.

Čeprav Bill Mollison nasprotuje konvencionalnemu kmetijstvu, pa je ves čas osredotočen

na iskanje konstruktivnih rešitev iz slepe ulice, v katero nas je pripeljalo. *Uvod v permakulturo* je knjiga, iz katere veje pozitivno mišljenje, veselje do življenja in prepričanje, da je narava prelepa, da bi se jo izplačalo žrtvovati. Temeljno sporočilo njegove knjige je, da se z naravo ni treba boriti – če hočemo preživeti, se moramo naučiti z njo sodelovati. *Uvod v permakulturo* lahko razumemo tudi kot priročnik, ki nam nudi stvarne napotke za življenje v harmoniji z naravo.

"Menim, da je harmonija z naravo možna samo tedaj, če opustimo prepričanje o naši večvrednosti nad svetom narave. Levi Strauss je rekel, da je naša poglobljena napaka ta, da smo se vedno imeli za krono stvarstva v tem smislu, da smo vzvišeni nad vsem. Nismo vzvišeni nad drugimi oblikami življenja – vsa živa bitja so stvaritev Življenja. Če dojamemo to resnico, lahko razumemo, da vse tisto, kar počnemo z drugimi oblikami življenja, počnemo tudi sami s seboj. Kultura, ki bo to razumela, ne bo čutila neustavljive potrebe, da mora uničevati skoraj vse, kar je živo." (Bill Mollison: *Uvod v permakulturo*.)

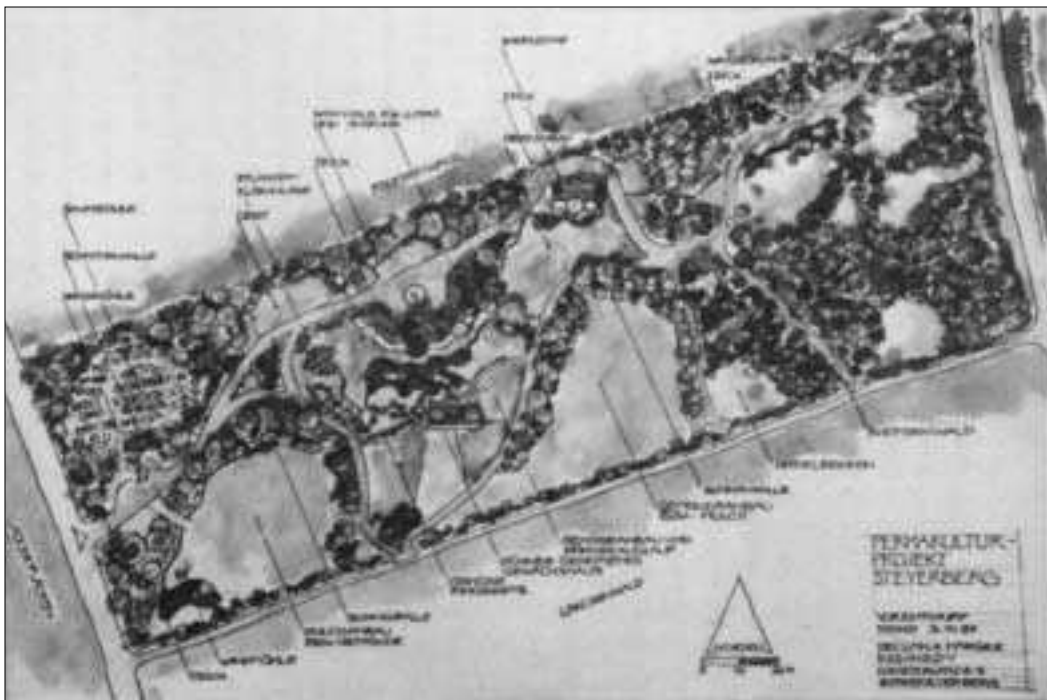
Uvod v permakulturo je nova in dopolnjena izdaja prvih dveh knjig o permakulturi: *Perma-*

Knjiga *Uvod v permakulturo* je razdeljena na sedem poglavij. V prvem nas Bill Mollison seznanja s temeljnimi načeli permakulture. To je "teoretični" del, v katerem spoznamo način mišljenja v duhu permakulture, ki na prvo mesto postavlja etična načela.

V prvem poglavju so navedeni stvarni napotki, kako lahko uredimo posestvo, da bomo prihranili kar največ energije. Velik poudarek je na "bioloških potencialih" posestva. Namesto

V drugem poglavju se naučimo prepoznati pozitivne strani našega posestva; spoznamo, kako moramo pri načrtovanju upoštevati vpliv podnebja, površja, vrste tal, vodnih virov in vetrov, da ne porušimo naravnega ravnotežja; naučimo se, kako ustvarimo čimveč ugodnih mikroklim in kje naj speljemo poti. Morda vas bo zanimalo, kako se lahko zavarujete pred nevarnostjo požara, kako se ubranite pred erozijo ali kako v sistem ogrevanja vključite svetlobo, ki se odbija od vodnih površin pred hišo.

Permakultura ne obravnava samo konkretnih področij z določenim podnebjem, ampak nam hkrati svetuje pravilen PRISTOP k tem področjem. Ker gre za pristop do pokrajine (ki upošteva ekologijo, naravne ekosisteme, varčevanje z energijo) in ne samo za značilnosti določene pokrajine, je permakultura uporabna v vseh delih sveta – od tropskih, subtropskih, puščavskih, zmernih do polarnih področij. Naj vas ne zmoti dejstvo, da je knjigo napisal Avstralec – v njej boste našli številne koristne predloge tudi za slovenske razmere.

V tretjem poglavju so opisani načrti gradnje hiše. Izvemo na primer, kako postavimo hišo, da nam poleti v njej ni prevroče, pozimi pa je v njej kljub zmanjšani porabi energije prijetno toplo. Priporočljivo je, da si na strehi omislimo rušo ali pustimo, da hišo obrastejo plezalke.

Četrto poglavje obravnava vrt. Prepričani bodite, da Bill ni prav nič navdušen nad "lepo urejenim" okopanim vrtom, na katerem v ravnih gredah najdete tu pa tam kakšno zelenjavo. Raje vidi, če vrt bujno preraščajo številne vrste rastlin, posajene v mešanih posevkih, pa čeprav se vam bo takšen vrt morda zdel "napol podivjan".

V petem poglavju boste našli obilo koristnih informacij o sadovnjakih. Morda še niste pomislili, da v sadovnjaku poleg sadnih dreves lahko raste tudi marsikaj drugega.

Šesto poglavje bo zanimivo za rejce domačih živali, saj obravnava načine njihovega hranjenja in navaja primere za kokoši, gosi, race, prašiče, koze, krave idr. Lahko si mislite, da Bill nima rad živali v "kletkah". Namesto vsakodnevnega krmljenja lahko prehranjevanje uredimo tudi tako, da si živali same "postrežejo" s sadovi grmov in dreves.

Tisti, ki mislijo, da si permakulturo lahko privoščijo samo kmetje in ljudje s posestvom ali predmestnim vrtom, se zelo motijo. V zadnjem, sedmem poglavju boste izvedeli zanimive predloge za pridelovanje hrane v mestu. Nekateri naslovi podpoglavij so še: "Recikliranje v naselju", "Etično ravnanje z denarjem" in "Vizija ekološko osveščene družbe".

Ko boste vzeli knjigo v roke, vam bo postalo jasno, zakaj je ideja permakulture zelo primerna za današnji čas. Zato ni čudno, če se po celem svetu pojavlja vse več skupin, organizacij in nadobudnih posameznikov, ki uresničujejo njena načela v praksi. Permakultura je način za reševanje našega planeta pred onesnaževanjem, ekološkimi katastrofami, lakoto in človeško nevednostjo.

"Odziv javnosti na permakulturo je bil mešan. Strokovni krogi so bili razburjeni, ker sva povezala arhitekturo z biologijo, poljedelstvo z gozdarstvom in gozdarstvo z živinorejo. Tako so bili skoraj vsi, ki so se imeli za strokovnjake za posamezna področja, razžaljeni. Toda širša javnost se je odzvala popolnoma drugače. Mnogi ljudje so razmišljali podobno. Bili so nezadovoljni z obstoječim kmetijstvom in so se nagibali k bolj naravnim, ekološkim načinom kmetovanja." (Bill Mollison: *Uvod v permakulturo*.)

Knjigo *Uvod v permakulturo* priporočam vsem tistim, ki jih zanima ekološko kmetovanje, pa ne vedo, kako naj se ga lotijo; tistim, ki že pridelujejo hrano na biološki način, pa jih zanima povečanje pridelka; tistim, ki se trudijo, da bi okolico hiš čimbolj uredili, pa to naredijo tako, da postane sterilna; tistim, ki imajo radi živali in ne njihovega mučenja; in vsem tistim, ki želijo v svoje domove in prednje vnesti več življenja. Ni toliko pomembno, koliko zemlje imate – pomembna je vaša pripravljenost, da naredite kaj pozitivnega.